

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 13 października 2023 r.
(OR. en)

14181/23

LIMITE

COMAR 40
JUR 620
COJUR 50
ENV 1118

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0353(NLE)

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine
DEPREZ)

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2023) 580 final

Dotyczy: Wniosek - DECYZJA RADY w sprawie zawarcia, w imieniu Unii
Europejskiej, porozumienia w ramach Konwencji Narodów
Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony
i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności
biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 580 final.

Załącznik: COM(2023) 580 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.10.2023 r.
COM(2023) 580 final

2023/0353 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

**w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia w ramach Konwencji
Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony i zrównoważonego
wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się
poza jurysdykcją krajową**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Celem niniejszego wniosku jest uzyskanie przez Komisję upoważnienia Rady do zawarcia w imieniu Unii Europejskiej (UE) porozumienia w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową („porozumienie BBNJ”).

UE i jej państwa członkowskie od 2004 r. angażują się w proces międzynarodowy na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), który ma na celu opracowanie tego porozumienia. Na podstawie odpowiednich decyzji Rady w sprawie upoważnienia do podjęcia negocjacji w imieniu UE¹ Komisja prowadziła w latach 2016–2023 negocjacje w celu zawarcia porozumienia BBNJ. Ostateczny tekst porozumienia BBNJ został przyjęty na konferencji międzyrządowej BBNJ² w dniu 19 czerwca 2023 r. UE podpisała porozumienie BBNJ dnia 20 września 2023 r.

Porozumienie BBNJ dotyczy ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową. Obszary te stanowią prawie dwie trzecie oceanów na świecie i ok. 95 % jego pojemności oraz obejmują morze pełne i międzynarodowe dno morskie. Porozumienie BBNJ umożliwi lepszą ochronę morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową i poprawi zarządzanie nią. Porozumienie obejmuje zwłaszcza kwestie związane z morskimi zasobami genetycznymi, w tym kwestie dotyczące podziału korzyści, środki takie jak narzędzia zarządzania obszarowego, w tym morskie obszary chronione, oceny oddziaływania na środowisko oraz budowanie zdolności i transfer technologii morskich.

Porozumienie BBNJ będzie trzecim porozumieniem wykonawczym w ramach konwencji UNCLOS, której UE i jej państwa członkowskie są stronami. Zaktualizuje ono konwencję UNCLOS w związku ze zmianami i wyzwaniem związanymi z różnorodnością biologiczną mórz od czasu zawarcia konwencji w 1982 r. Ponadto porozumienie umożliwi wsparcie realizacji Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, a w szczególności celu zrównoważonego rozwoju nr 14 („Życie pod wodą”). Porozumienie BBNJ przyczyni się również do osiągnięcia celów i założeń określonych w globalnych ramach różnorodności biologicznej (przyjętych na mocy Konwencji o różnorodności biologicznej), a zwłaszcza celu polegającego na zapewnieniu do 2030 r. skutecznej ochrony co najmniej 30 % światowych gruntów, wód śródlądowych, obszarów przybrzeżnych i oceanów oraz zarządzania nimi. Ponadto będzie wspierać wdrażanie Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i porozumienia paryskiego.

¹ Przyjęte przez Radę w dniach 22 marca 2016 r. oraz 19 marca 2018 r.

² Konferencja międzyrządowa na temat prawnie wiążącego instrumentu międzynarodowego w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową

- **Spójność z obowiązującymi politykami Unii**

Komisja zapewniła, by negocjacje dotyczące tekstu porozumienia BBNJ były w pełni zgodne z odpowiednimi przepisami i polityką Unii Europejskiej w obszarach, które zostaną nim objęte (polityka ochrony środowiska, polityka transportu morskiego, bezpieczeństwo morskie, polityka energetyczna, wspólna polityka rybołówstwa, polityka dotycząca rynku wewnętrznego, wspólna polityka handlowa, polityka w zakresie badań naukowych i rozwoju technologicznego, polityka klimatyczna oraz inne stosowne dziedziny polityki), oraz z odpowiednimi umowami dwustronnymi i wielostronnymi, których UE jest stroną. Porozumienie BBNJ przyczynia się również do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu i jest jednym z priorytetów unijnego programu międzynarodowego zarządzania oceanami.

Ponieważ porozumienie BBNJ jest porozumieniem wykonawczym na mocy UNCLOS, a konwencja ta stanowi już część dorobku prawnego Unii Europejskiej, Komisja zapewniła również, aby przepisy oraz równowaga praw i obowiązków zapisane w UNCLOS i odzwierciedlone w dorobku prawnym UE były przestrzegane oraz aby wynik negocjacji był zgodny z UNCLOS.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

Podczas negocjacji Komisja ściśle współpracowała z państwami członkowskimi. Prowadzono również regularne konsultacje z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w szczególności z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi organizacjami reprezentowanymi w ramach ONZ.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

- **Podstawa prawna**

Wniosek złożono na podstawie art. 192 ust. 1 i art. 218 ust. 6 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). W art. 218 TFUE ustanowiono procedurę negocjowania i zawierania umów pomiędzy Unią Europejską a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi. W szczególności ust. 6 przewiduje, że Rada, na wniosek Komisji pełniącej rolę negocjatora, przyjmuje, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, decyzję upoważniającą do podpisania umowy w imieniu UE.

Zgodnie z art. 191 i art. 192 ust. 1 TFUE UE jest zobowiązana przyczyniać się do osiągnięcia następujących celów: zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska; ochrony zdrowia ludzkiego; ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych, oraz promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska naturalnego, a w szczególności przeciwdziałania zmianie klimatu.

Biorąc pod uwagę cele i merytoryczne postanowienia porozumienia BBNJ, a także wszystkie mające zastosowanie polityki UE, podejście oparte na środku ciężkości wskazuje, że najwłaściwszą podstawą prawną zawarcia porozumienia BBNJ jest podstawa prawna dotycząca środowiska.

4. WPLYW NA BUDŻET

Porozumienie BBNJ tworzy specjalną strukturę instytucjonalną. Obejmuje ona sekretariat, organ naukowo-techniczny, system wymiany informacji, komitet ds. budowania zdolności i transferu technologii morskich oraz komitet ds. dostępu i podziału korzyści. Koszty funkcjonowania tych instytucji zostaną podzielone między wszystkie strony porozumienia BBNJ na podstawie skali ONZ.

Finansowe koszty instytucjonalne wdrożenia porozumienia BBNJ w przypadku Unii Europejskiej będą znane dopiero po pierwszej konferencji stron, podczas której należy przyjąć wstępny budżet dla porozumienia BBNJ.

Oprócz kosztów instytucjonalnych wdrożenie porozumienia BBNJ prawdopodobnie spowoduje powstanie potrzeb finansowych w zakresie budowania zdolności w krajach rozwijających się i wspierania transferu technologii morskich, ale także m.in. w zakresie zdobywania wiedzy naukowej potrzebnej do ustanowienia, monitorowania i przeglądu morskich obszarów chronionych. Potencjalne koszty globalne zostaną oszacowane w odpowiednim czasie na podstawie porozumienia BBNJ.

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1 w związku z jego art. 218 ust. 6 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 19 czerwca 2023 r. w Nowym Jorku przyjęto porozumienie w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczące ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową.
- (2) Zgodnie z decyzją Rady (UE) 2023/1974 ⁽²⁾ porozumienie BBNJ podpisano w imieniu Unii w dniu 20 września 2023 r., z zastrzeżeniem jego zawarcia w późniejszym terminie.
- (3) Na podstawie art. 68 ust. 1 porozumienia BBNJ wchodzi ono w życie po upływie 120 dni od daty złożenia sześćdziesiątego dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia, przyjęcia lub przystąpienia. Porozumienie BBNJ jest otwarte dla wszystkich państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej. Żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie jest traktowany jako dodatkowy w stosunku do dokumentów złożonych przez państwa członkowskie tej organizacji. Porozumienie BBNJ jest otwarte dla stron i podmiotów niebędących stronami Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS).
- (4) Decyzją Rady 98/392/WE ⁽³⁾ Unia zawarła Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza w zakresie tych regulowanych nią kwestii, w odniesieniu do których państwa członkowskie przekazały kompetencje Unii.

¹ [Dz.U. [...], [...], s. [...].]

² Decyzja Rady (UE) 2023/1974 z dnia 18 września 2023 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia, w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (Dz.U. L 235 z 25.9.2023, s. 1).

³ Decyzja Rady 98/392/WE z dnia 23 marca 1998 r. dotycząca zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych z dnia 10 grudnia 1982 r. o prawie morza i Porozumienia z dnia 28 lipca 1994 r. odnoszącego się do stosowania jego części XI (Dz.U. L 179 z 23.6.1998, s. 1).

- (5) W konkluzjach z dnia 20 lipca 2023 r. ⁽⁴⁾ Rada z zadowoleniem przyjęła przyjęcie porozumienia BBNJ i podkreśliła zaangażowanie Unii i jej państw członkowskich w szybką ratyfikację i wdrożenie porozumienia.
- (6) Celem porozumienia BBNJ jest zapewnienie ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, obecnie i w perspektywie długoterminowej, dzięki skutecznemu wdrażaniu odpowiednich postanowień UNCLOS oraz dalszej współpracy i koordynacji międzynarodowej.
- (7) Na podstawie porozumienia BBNJ Strony współpracują na rzecz ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, w tym w drodze wzmacniania i promowania współpracy w zakresie odpowiednich instrumentów i ram prawnych oraz z właściwymi organami światowymi, regionalnymi, subregionalnymi i sektorowymi, tak aby osiągnąć cele niniejszego porozumienia.
- (8) Porozumienie BBNJ obejmuje cztery obszary: morskie zasoby genetyczne, w tym sprawiedliwy i równy podział korzyści (cz. II porozumienia BBNJ), środki takie jak narzędzia zarządzania obszarowego, w tym morskie obszary chronione (cz. III porozumienia BBNJ), oceny oddziaływania na środowisko (cz. IV porozumienia BBNJ), a także budowanie zdolności i transfer technologii morskich (cz. V porozumienia BBNJ). Porozumienie BBNJ będzie nadal wspierać realizację Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, w szczególności jej celu zrównoważonego rozwoju nr 14 („Życie pod wodą”), oraz przyczyniać się do osiągnięcia celów i założeń globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu.
- (9) Porozumienie BBNJ jest zgodne z celami środowiskowymi Unii, o których mowa w art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i które dotyczą zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska; ochrony zdrowia ludzkiego; ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych, oraz promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska naturalnego, a w szczególności przeciwdziałania zmianie klimatu.
- (10) Zgodnie z art. 67 ust. 2 porozumienia BBNJ Unia powinna w swoim dokumencie zatwierdzenia określić zakres swoich kompetencji w odniesieniu do spraw uregulowanych w porozumieniu BBNJ.
- (11) Zgodnie z art. 70 w związku z art. 10 ust. 1 porozumienia BBNJ Unia może ustanowić wyłączenie od tego porozumienia, jeżeli wyłączenie to jest wyraźnie przewidziane w innych artykułach porozumienia BBNJ. Unia powinna ustanowić wyłączenie, aby wykluczyć wszelkie skutki wsteczne stosowania postanowień części II dotyczących morskich zasobów genetycznych, w tym sprawiedliwego i równego podziału korzyści.
- (12) Należy zatwierdzić w imieniu Unii porozumienie BBNJ, deklarację kompetencji i wyłączenie dotyczące zasady niedziałania wstecz zgodnie z art. 70 w związku z art. 10 ust. 1 porozumienia BBNJ,

⁴ Konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas 78. sesji Zgromadzenia Ogólnego, wrzesień 2023 r. – wrzesień 2024 r. (ST 11688/23).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym zatwierdza się w imieniu Unii porozumienie w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczące ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową („porozumienie BBNJ”).

Tekst porozumienia BBNJ dołącza się do niniejszej decyzji (załącznik 1).

Artykuł 2

Niniejszym zatwierdza się deklarację kompetencji wymaganą na mocy art. 67 ust. 2 porozumienia BBNJ.

Tekst deklaracji kompetencji dołącza się do niniejszej decyzji (załącznik 2).

Artykuł 3

Niniejszym przyjmuje się wyłączenie dotyczące niedziałania wstecz na podstawie art. 70 w związku z art. 10 ust. 1 porozumienia BBNJ.

Wyłączenie na podstawie art. 70 w związku z art. 10 ust. 1 porozumienia BBNJ dołącza się do niniejszej decyzji (załącznik 3).

Artykuł 4

Komisja przystąpi, w imieniu Unii, do złożenia dokumentu zatwierdzenia zgodnie z art. 66 porozumienia BBNJ wraz z deklaracją kompetencji i wyłączeniem dotyczącym niedziałania wstecz na mocy art. 70 w związku z art. 10 ust. 1 porozumienia BBNJ.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej przyjęciu.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

